
Rauman Seminaarinmäen kulttuurikasvillisuus- selvitys 2020



SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	3
Raportista	3
Selvitysalueen yleiskuvaus	3
Työstä vastaavat henkilöt	3
Tutkimusmenetelmät	5
Seminaarinmäen kasvillisuudesta	5
Tulokset ja päätelmät	6
Hoito- ja käyttösuositukset	7
Kirjallisuus	10
Liitteet	11
Liite 1. Valokuvia tutkimusalueelta	11

*Tähän raporttiin suositetaan viittaamaan seuraavasti:
Ahlman, S. 2020: Rauman Seminaarinmäen kulttuurikasvillisuus selvitys 2020.
Ahlman Group Oy.*

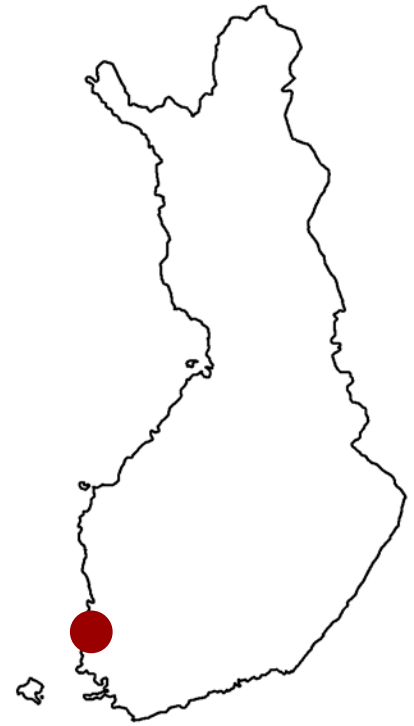
JOHDANTO

Tämä raportti esittelee Rauman kaupungin tilaaman Seminaarinmäen kulttuurikasvillisuus selvityksen tulokset, joiden perusteella voidaan suunnitella alueen kaavoitusta arvokkaat kasvillisuusalueet huomioiden.

Osana kaavahanketta alueelta laadittiin kulttuurikasveihin kohdistuva selvitys, jonka tarkoituksena oli määrittellä arvokkaat alueet. Lisäksi tavoitteena oli laatia yleispiirteinen hoito- ja käyttösuunnitelma kulttuurikasvillisuutta ja luontoarvoja varten.

RAPORTISTA

Tässä raportissa esitetään elokuun alussa 2020 toteutetun kulttuurikasvillisuus selvityksen tulokset. Raportti käsittää yleis- ja pohjatietojen lisäksi kuvaukset tutkimusmenetelmistä sekä inventointien tulokset ja yleispiirteisen hoito- ja käyttösuunnitelman.



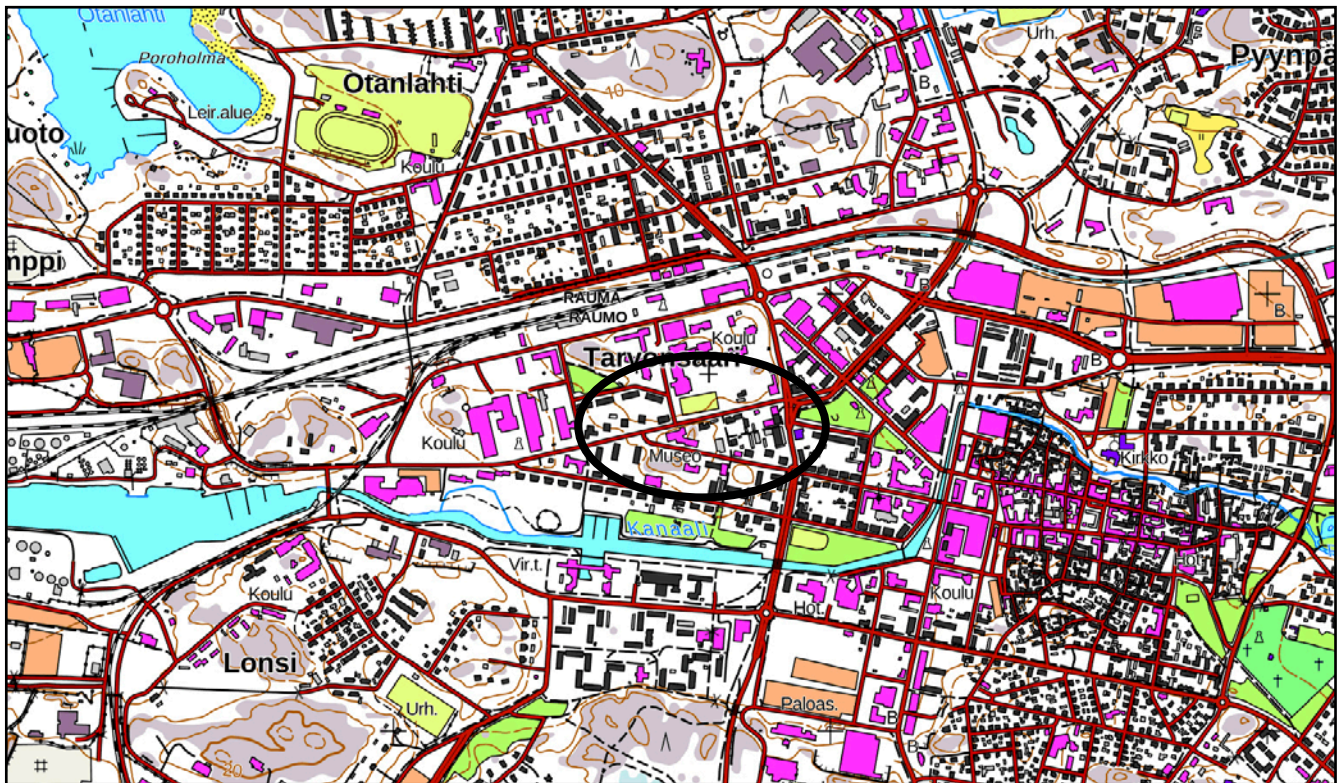
SELVITYSALUEEN YLEISKUVAUS

Seminaarinmäen tutkimusalue sijaitsee Rauman keskustassa Tarvonsaaren kaupunginosassa (kuva 1). Otanlahti, Pyynpää, Nummi ja Lonsi ympäröivät sitä. Kyseessä on noin 6,25 hehtaarin laajuinen kokonaisuus, joka rajautuu pohjoislaidalla Karjalankatuun, itälaidalla Seminaarinkatuun, etelälaidalla Satamakatuun ja lännessä Merikoulunkadun länsipuolelle (kuva 2).

Seminaarinmäen alue on kokonaan rakennettua ympäristöä, jossa sijaitsee muun muassa Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta, Rauman Normaalikoulu ja harjoittelupäiväkotilukuisine rakennuksineen, urheilukenttä ja vanha puutarha-/puistoalue.

TYÖSTÄ VASTAAVAT HENKILÖT

Rauman Seminaarinmäen kulttuurikasvillisuus selvityksen maastotöistä vastasi luontokartoittaja Santtu Ahlman ja puutarhuri-floristi Minna Salo. Raportoinnista vastasi Ahlman.



Kuva 1. Tutkimusalueen yleispiirteinen sijainti (musta rajaus). Pohjakartta: Maanmittauslaitoksen avoin data 2020.

Kuva 2. Tutkimusalue (punainen rajaus). Ortoilmakuva: Maanmittauslaitoksen avoin data 2020.



TUTKIMUSMENETELMÄT

Seminaarinmäen tutkimusalue kierrettiin läpi järjestelmällisesti 4.8.2020. Alueelta rajattiin karttapohjalle kulttuurikasvien osalta arvokkaimmat alueet. Perusteena käytettiin muun muassa kasvillisuuden monipuolisuutta, vanhoja koristekasveja, iäkkäitä puita ja yleisilmettä. Maastotöiden aikana kirjattiin ylös kaikki alueelta määritetyt koriste- ja istutuskasvit, mutta esimerkiksi yksivuotisia viljelykasveja ei merkitty. Alueelta kerätty lajiluettelo ei kuitenkaan ole kattava, sillä osa kasveista on hyvin haastavia määrittää, eikä alueen maankäytön suunnittelun kannalta ole merkitsevää onko kaikki lajit taulukoitu.

Alueesta laadittiin myös yleispiirteinen hoito- ja käyttösuunnitelma kulttuurikasvillisuuden tilan parantamiseksi sekä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi yleisellä tasolla.

SEMINAARINMÄEN KASVILLISUUDESTA

Seminaarinmäen tutkimusalueen länsipuolisko on käytännössä kokonaan rakennettua ympäristöä, sillä Merikoulunkadun länsipuolelle on rakennettu hiljattain harjoittelupäiväkoti, joka ei näy ortoilmakuvassa. Päiväkodin ja koulurakennusten pihapiireissä on vähäisesti kulttuurikasveja, mutta ne eivät koske vanhoja istutuksia. Muutamissa kukkapenkeissä on varsin niukasti lajistoa, eivätkä istutetut puut ole erityisen iäkkäitä. Mainittavia ovat lähinnä Merikoulunkadun itäpuolella koulurakennuksen sisäänkäynnin luona olevat vanhat marjakuuset.

Alueen itäpuolisko sen sijaan on hyvin edustava kokonaisuus puistomaista kasvillisuutta, joka muistuttaa monelta osin keskieurooppalaisten kartano- ja linnapihojen puistoja. Kyseessä on Satakunnan mittakaavassa hyvin ainutlaatuinen kulttuurikasvien keskittymä, jota luonnehtivat erityisesti hyvin iäkkäät istutuspuut, kuten jalavat, saarnit ja lehmukset. Koristeistutuksia on niin ikään runsaasti. Oman leimansa alueelle antavat etelälaidan omenapuutarha, mehiläispesät läheisen niityn laidalla, opetuskasvimaa sekä hyötypuutarha.

TULOKSET JA PÄÄTELMÄT

Lähes koko tutkimusalueen itäpuolisko voidaan tulkita kulttuurikasvillisuudeltaan arvokkaaksi alueeksi (kuva 3), sillä lajisto on monipuolista ja pääosin erittäin hyvin puistomaisesti hoidettua. Erityisesti iäkkäät jalopuut tekevät alueesta poikkeuksellisen hienon. Valtaosa alueesta suositetaan säilytettävän ennallaan ilman mitään erityisiä toimenpiteitä, sillä esimerkiksi nurmikkoalat ovat oleellinen osa iäkkäitä puupuistoja. Käytännössä voidaan todeta, että mitä suuremmiksi ja iäkkäämmiksi alueen lukuisat puut kasvavat, sitä hienommaksi Seminaarinmäki muuttuu entisestään.

Maastotöiden aikana tehtiin kuitenkin pieni joukko huomioita, joiden perusteella on annettu vähäisiä hoito- ja käyttösuosituksia seuraavasta sivusta lähtien. Ehdotetuilla toimenpiteiden avulla kasvillisuuden tilaa saadaan joiltakin osin hieman paremmaksi poistamalla huonokuntoisia pensaita ja puita, haitalliset vieraslajit hävitettyä ja luonnon monimuotoisuutta lisättyä.

Alueelta kirjattiin yhteensä 98 koriste- ja hyötykasvia sekä perennaa ja puuta (taulukko 1). Todellisuudessa Seminaarinmäen alueella on reilusti toistasataa eri istutuskasvilajia. Mikäli mukaan lasketaan kesäkukkamaan ja hyötykasvimaan yksivuotinen lajisto, nousee lajimäärä merkittävästi. Lisäksi alueella esiintyy kymmeniä luonnonvaraisia kasveja, mutta niitä ei listattu, sillä toimeksianto koski kulttuurilajistoa.

Kuva 3. Arvokas kulttuurikasvillisuusalue (punainen). Ortoilmakuva: Maanmittauslaitoksen avoin data 2020.



HOITO- JA KÄYTTÖSUOSITUKSET

Tähän osioon on koottu maastokäynnin perusteella esiin tulleita alueen puistomaisuuden lisäämiseksi ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Alla olevilla kirjaimilla viitataan kuvan 4 kuvioihin.

A) Alue on kasvanut umpeen, mutta alkuperäisiä kulttuurikasveja on kuitenkin runsaasti. Kuvionta suositetaan raivattavan tiheää aluskasvillisuutta siten, että kulttuurikasvit nousevat paremmin esiin. Raivausjätteet tulisi kuljettaa pois.

B) Alueella kasvaa sahalinintatarta (jättitatar), joka on nykyään luokiteltu kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi. Tällaisia vieraslajeja ei saa päästää ympäristöön. Käytännössä laji tulisi hävittää kuvionta kokonaan siten, että lajin poistettava biomassa ei aiheuta leviämiskäyttäjä riskiä läjitysmaalle. Läjitystä ei tule tehdä Seminaarinmäen alueelle.

Kuva 4. Hoitosuosituskohteet (A-G). Ortoilmakuva: Maanmittauslaitoksen avoin data 2020.



C) Alueella kasvaa heikkokuntoinen kookas ruusu, joka suositetaan joko leikattavan matalaksi tai poistettavan kokonaan.

D) Mehiläispesien itäpuolella on hyvin edustava pörriäisniitty lukuisine eri kasveineen. Niittyä suositetaan laajennettavan myös pesien länsipuolelle kohtaan D.

E) Kasvimaan länsipuolella on varsin sekava kukkapenkki, jossa on lukuisia eri lajeja, mutta ilman suunnitelmallisuutta. Kuvion kasvillisuus suositetaan uudistettavan siten, että lajimäärää vähennetään ja istutuksia rytmitetään pienelle alalle paremmin. Lisäksi alueella kasvaa jokunen isopiisku, joka on haitallinen vieraslaji. Se suositetaan hävitettävän kokonaan, ettei laji leviä muualle.

F) Paahteisella kalliolla on hyvin edustava kokonaisuus erilaista lajistoa, mutta seassa on melko runsaasti huonokuntoisia pensaita, jotka suositetaan leikkaamaan matalaksi tai poistamaan kokonaan. Lisäksi paahteisuutta saisi lisättyä poistamalla myös jokunen huonokuntoinen puu.

G) Tuulimyllyn edustalla on laajahko nurmikenttä, johon suositetaan istutettavan muutama puu, kuten esimerkiksi saarni tai vuorijalava. Puut tulisi sijoittaa kuitenkin siten, että tuulimyllyn nähdessä säilyy riittävä suojaetäisyys ja maisema pysyy riittävän avoimena.

Muut suositukset

- Hyötypuutarhojen laiteille suositetaan asennettavan useita ympäristöön sopivia hyönteishotelleja.
- Alueelle suositetaan asennettavan useita lepakonpönttöjä suuriin puihin siten, että ne eivät kiinnitä huomiota ja sulautuvat ympäristöön.
- Mikäli pysäköintipaikkoja osoitetaan arvokkaalle kulttuurikasvillisuusalueelle, tulee uudet pysäköintipaikat sijoittaa huolellisesti harkiten siten, että arvokas puusto ja muu kasvillisuus säilyy riittävällä tavalla, eikä kasvillisuuskokonaisuus häiriinny kohtuuttomasti. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kaivutöiden yhteydessä puiden juuriston säilymiseen elinvoimaisena.

Taulukko 1. Tutkimusalueella esiintyvät putkilokasvilajit aakkosjärjestyksessä. Tähdellä merkityt ovat koriste- ja hyötykasveja.

Laji	Tieteellinen nimi	Laji	Tieteellinen nimi
Aitaorapihlaja *	<i>Crataegus flabellata</i> var. <i>grayana</i>	Lehtoakileija *	<i>Aquilegia vulgaris</i>
Alppiruusu *	<i>Rhododendron</i> sp.	Lehtotaponlehti *	<i>Asarum europaeum</i>
Amerikanjalopähkinä *	<i>Juglans cinerea</i>	Luumu *	<i>Prunus domestica</i>
Balkaninhevostkastanja *	<i>Aesculus hippocastanum</i>	Lännenheisiangervo *	<i>Physocarpus opulifolius</i>
Elefanttiheinä *	<i>Miscanthus sinensis</i>	Lännenmahonia *	<i>Mahonia aquifolium</i>
Etelänkultasade *	<i>Laburnum anagyroides</i>	Lännenpihta *	<i>Abies lasiocarpa</i>
Euroopanlehtikuusi *	<i>Larix decidua</i>	Mantsuriankärhö *	<i>Clematis mandschurica</i>
Euroopanmarjakuusi *	<i>Taxus baccata</i>	Mongolianvaahtera *	<i>Acer ginnala</i>
Hapankirsikka *	<i>Prunus cerasus</i>	Myskimalva *	<i>Malva moschata</i>
Helmililja *	<i>Muscari</i> sp.	Norjanarngervo *	<i>Spiraea x cinerea</i> 'Grefsheim'
Helminukkajäkkrä *	<i>Anaphalis margaritacea</i>	Oranssikeltano *	<i>Pilosella aurantiaca</i>
Helmipihlaja *	<i>Sorbus koehneana</i>	Palavarakkaus *	<i>Lychnis chalconica</i>
Herttavuorenkilpi *	<i>Bergenia cordifolia</i>	Parsa *	<i>Asparagus officinalis</i>
Hopeahärkki *	<i>Cerastium tomentosum</i>	Pesäkuusi *	<i>Picea abies</i> 'Nidiformis'
Hopeakuusi *	<i>Picea pungens</i> 'Glauca'	Pihasyreeni *	<i>Syringa vulgaris</i>
Hopeapoppeli *	<i>Populus alba</i>	Piikkiaralia *	<i>Aralia elata</i>
Humala *	<i>Humulus lupulus</i>	Pimpinellaruusu *	<i>Rosa pimpinellifolia</i>
Hurmevaahtera *	<i>Acer platanoides</i> 'Faassen's Black'	Piparjuuri *	<i>Armoracia rusticana</i>
Imukärhivilliviini *	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	Puistolehmus *	<i>Tilia x vulgaris</i>
Isopiisku *	<i>Solidago gigantea</i>	Punalatva *	<i>Eupatorium cannabinum</i>
Jalopähkämö *	<i>Stachys macrantha</i>	Punalehtiruusu *	<i>Rosa glauca</i>
Jättipoimulehti *	<i>Alchemilla mollis</i>	Purppuraomenapuu *	<i>Malus purpurea</i> -ryhmä
Kallionauhus *	<i>Ligularia dentata</i>	Pyreneittenkurjenpolvi *	<i>Geranium pyrenaicum</i>
Karviainen *	<i>Ribes uva-crispa</i>	Rohtorasti *	<i>Anchusa officinalis</i>
Keijuangervo	<i>Spiraea japonica</i> 'Little Princess'	Rohtosormustinkukka *	<i>Digitalis purpurea</i>
Keijunkukka *	<i>Heuchera</i> sp.	Ruostehappomarja *	<i>Berberis vulogaris</i>
Keltapensashanhikki *	<i>Dasiphora fruticosa</i>	Ruotsinpihlaja *	<i>Sorbus intermedia</i>
Ketoneilikka *	<i>Dianthus deltoides</i> 'Arctic Fire'	Röyhytatar *	<i>Aconogonon divaricatum</i>
Kevätesikko *	<i>Primula veris</i>	Saarni *	<i>Fraxinus excelsior</i>
Kiiltotuhkapensas *	<i>Cotoneaster lucidus</i>	Sahalinintatar *	<i>Reynoutria sachalensis</i>
Kiinanpioni *	<i>Paeonia lactiflora</i>	Sinilaakakataja *	<i>Juniperus horizontalis</i> 'Wiltonii'
Kolmisädetyräkki *	<i>Euphorbia peplus</i>	Sinipallo-ohdake *	<i>Echinops bannaticus</i>
Komeamaksaruoho *	<i>Hylotelephium</i> 'Herbstfreude'	Siperianhernepensas *	<i>Caragana arborescens</i>
Kultahelokki *	<i>Oenothera fruticosa</i> ssp. <i>Glauca</i>	Siperianmaksaruoho *	<i>Phedimus aizoon</i>
Kurturuusu *	<i>Rosa rugosa</i>	Siperiansembra *	<i>Pinus sibirica</i>
Kuunlilja *	<i>Hosta</i> sp.	Siroseppeloarpu *	<i>Stephanandra incisca</i>
Kyläneidonkieli *	<i>Echium vulgare</i>	Soihtunauhus *	<i>Ligularia x hessei</i>
Köynnöshortensia *	<i>Hydrangea anomala</i> subsp. <i>Petiolaris</i>	Soikkovuorenkilpi *	<i>Bergenia crassifolia</i>
Laikkukirjokanukka *	<i>Cornus alba</i> 'Elegantissima'	Suomenpihlaja *	<i>Sorbus hybrida</i>

Laji	Tieteellinen nimi	Laji	Tieteellinen nimi
Suopayrtti *	<i>Saponaria officinalis</i>	Töyhtöangervo *	<i>Aruncus dioicus</i>
Syyspäivänhattu *	<i>Rudbeckia laciniata</i>	Unkarinsyreeni *	<i>Syringa josikaea</i>
Tarhaomenapuu *	<i>Malus domestica</i>	Valamonruusu *	<i>Rosa splendens</i>
Tarharaparperi *	<i>Rheum rhabarbarum</i>	Valkotäpläpeippi *	<i>Lamium maculatum</i>
Tarhapäivänlilja *	<i>Hermerocallis Hybrida-ryhmä</i>	Verihanhikki *	<i>Potentilla atrosanguinea</i>
Tuija *	<i>Thuja sp.</i>	Viitapajuangervo *	<i>Spiraea salicifolia</i>
Tummapärskäjuuri *	<i>Veratrum nigrum</i>	Villanukula *	<i>Leonurus cardiava ssp. Villosus</i>
Tuoksuköynnöskuusama *	<i>Lonicera caprifolium</i>	Vuohenkello *	<i>Campanula rapunculoides</i>
Tuurenpihlaja *	<i>Sorbus ulleungensis 'Dogong'</i>	Vuorijalava *	<i>Ulmus laevis</i>
Tähkävaahtera *	<i>Acer spicatum</i>	Vuorimänty *	<i>Pinus mugo</i>
Yhteensä			98 lajia

KIRJALLISUUS

Alanko, P. 2007:

Perennat. Tammi. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.

Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005:

Suuri Pohjolan Kasvio. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.

Suominen, J. 2013:

Satakunnan kasvit. Norrlinia 26:1–783.

Vieraslajit.fi 2020:

Vieraslajien tietopankki: www.vieraslajit.fi.

LIITTEET. LIITE 1. VALOKUVIA TUTKIMUSALUEELTA.



Kuviolla A on rytömäistä kasvillisuutta, jota tulisi raivata kulttuurikasvit säästäen.

Kuviolla B kasvaa sahalinintatarta, joka tulisi hävittää kokonaan.





Kuvion C ruusu tulisi leikata tai poistaa.



Kuviolla E olevat isopiiskut tulisi poistaa.

Kuviolle D suositetaan laajennattavan mehiläisesien itäpuolella olevaa edustavaa pörräisniittyä.





Hyvin sekava perennapenkki kuviolla E.

Huonokuntoisia pensaita kuviolla F.





Hyötykasvimaata.

Hyötykasvimaata.






Santtu Ahlman
Toimitusjohtaja
Ahlman Group Oy

